

The Effect of Teacher's Educational Psychology Skills in Engineering Students' Behavior

Mina Nirookar ^{1*}

1 PhD student in Educational Psychology, Islamic Azad University, Bandar Abbas branch

* **Corresponding author:** minaanir1@gmail.com

Received: 2024-10-01

Accepted: 2024-11-05

Abstract

Today, teachers need to have skills in order to have an effective class, among them, we can mention the skills of educational psychology, which can control, direct and lead the students' behaviors according to the patterns and methods of psychology, hence familiar with the metaphor of "behavior engineering". We can say that it refers to the role model of students and the role of the teacher as a model and moral model of the student is very important. Teachers with skills such as effective communication, classroom management, timely encouragement and praise, classroom behavior management, classroom conflict resolution, discernment, motivation regulation, effective communication with parents, creating a dynamic learning environment, effective teaching ability and mastery of The teaching content can affect the student's behavior

Keywords: Skill, Teacher, Behavioral engineering, Educational psychology

© 2023 Journal of Mental Health in School (JMHS)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article: Nirookar, M. (2024). The Effect of Teacher's Educational Psychology Skills in Engineering Students' Behavior. *JMHS*, 2(3): 103-106.

تأثیر مهارت‌های روانشناسی تربیتی معلم در مهندسی رفتار دانش‌آموزان

مینا نیروکار^{۱*}

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرعباس
* نویسنده مسئول: minaanir1@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۸/۱۵

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۷/۱۰

چکیده

امروزه معلمان برای داشتن یک کلاس اثربخش نیازمند داشتن مهارت‌هایی هستند از جمله مهارت‌ها می‌توان به مهارت‌های روانشناسی تربیتی اشاره کرد که با توجه به الگوها و متدهای روانشناسی می‌توانند رفتارهای دانش‌آموزان را کنترل، هدایت و رهبری کنند از این رو با استعاره "مهندسی رفتار" آشنا می‌شویم که اشاره به الگوبرداری و الگوپذیری دانش‌آموزان دارد و نقش معلم به عنوان اسوه و الگوی اخلاقی دانش‌آموز بسیار مهم است

معلمان با داشتن مهارت‌های چون برقراری ارتباط موثر، مدیریت کلاس، تشویق و تحسین‌های به موقع، مدیریت رفتار کلاسی، حل تعارضات در کلاس درس، قدرت تشخیص، تنظیم انگیزه، ارتباط موثر با والدین، ایجاد محیط یادگیری پویا، توانایی تدریس اثربخش و تسلط بر محتوای تدریس می‌تواند بر رفتار دانش‌آموز خود تأثیرگذار باشد

واژگان کلیدی: مهارت، معلم، مهندسی رفتار، روانشناسی تربیتی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه سلامت روان در مدرسه محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: نیروکار، مینا. (۱۴۰۳) تأثیر مهارت‌های روانشناسی تربیتی معلم در مهندسی رفتار دانش‌آموزان. فصلنامه سلامت روان در مدرسه، ۲(۳): ۱۰۶-۱۰۳.

مقدمه

ارتقای روانشناسی و عملکرد دانش‌آموزان خود به کار می‌گیرند. این مهارت‌ها شامل امور زیر می‌شوند:

۱. ارتباط برقراری موثر: توانایی برقراری روابط مثبت، احترام‌آمیز و موثر با دانش‌آموزان به منظور ایجاد ارتباط قوی و پایدار با آنها.

۲. مدیریت کلاس: توانایی کنترل و مدیریت محیط کلاسی به صورتی که فرایند یادگیری به‌طور مؤثری صورت گیرد.

۳. تشویق و تحسین: ارائه بازخورد مثبت و تشویق‌های لازم به دانش‌آموزان برای تقویت انگیزه و افزایش تلاش آنها.

مهارت‌های روانشناسی تربیتی معلم می‌تواند تأثیر بسیار مهمی در مهندسی رفتار دانش‌آموزان داشته باشد. این مهارت‌ها شامل ارتباط برقراری مؤثر با دانش‌آموزان، مدیریت کلاس، ایجاد محیط یادگیری مثبت، تشویق و تحسین دانش‌آموزان، و حل تعارضات میان دانش‌آموزان می‌باشد. این موارد می‌تواند بهبود مهارت‌های ارتباطی، حل مسئله، همکاری و مهارت‌های انتقادی دانش‌آموزان را ترویج دهند و در نتیجه رفتار دانش‌آموزان را بهبود بخشند (Mamani & Zare, 2018)

مهارت‌های روانشناسی تربیتی معلم شامل مجموعه‌ای از توانایی‌ها، دانش و رفتارهایی است که معلمان به طور فعال برای

- استفاده از تکنیک‌های ارتباط موثر و مدیریت خشم و استرس استفاده از مهندسی رفتار در محیط آموزشی، به معلمان کمک می‌کند تا به‌صورت تأثیرگذارتری بر رفتار و عملکرد دانش‌آموزان تأثیر بگذارند و آموزشی بیشتری برای آن‌ها فراهم کنند.

مهندسی رفتار دانش‌آموزان بر اساس اصول علوم رفتاری مانند تقویت مثبت، تنبیه منفی، شرط بندی، مدل‌سازی رفتار و تحلیل عواقب رفتاری انجام می‌شود. در ادامه، برخی از روش‌ها و مهارت‌های مهم در مهندسی رفتار دانش‌آموزان را بررسی می‌کنیم:

۱. تعیین اهداف رفتاری: قبل از هر چیز، باید اهداف رفتاری مورد نظر را به‌صورت واضح و دقیق مشخص کرد. معلمان باید به دقت بررسی کنند که چه رفتارهای مثبت یا منفی را می‌خواهند تقویت یا کاهش دهند.

۲. استفاده از تقویت مثبت: استفاده از تقویت‌های مثبت برای تقویت رفتارهای مطلوب دانش‌آموزان بسیار مؤثر است. این شامل تقدیر، پاداش و تشویق می‌شود.

۳. استفاده از تنبیه منفی: استفاده از تنبیه‌های منفی برای کاهش رفتارهای نامطلوب بسیار مرسوم است. اما باید به اندازه‌ی کافی توجه به برخورد‌ها و عواقب آن بپردازید.

۴. ارائه بازخورد مداوم: ارائه بازخورد به‌موقع و مداوم به دانش‌آموزان برای بهبود رفتار و عملکرد آن‌ها بسیار اهمیت دارد. ۵. استفاده از روش‌های مدرن مهندسی رفتار: استفاده از تکنیک‌های مثل تقویت شرطی، تنبیه شرطی، مدل‌سازی اجتماعی و ترکیب این روش‌ها می‌تواند در بهبود رفتارهای دانش‌آموزان مؤثر باشد.

با استفاده از این روش‌ها و مهارت‌ها، معلمان می‌توانند بهبودهای قابل توجهی در رفتار و عملکرد دانش‌آموزان خود داشته باشند و به آن‌ها کمک کنند تا به بهترین شکل ممکن یاد بگیرند و پیشرفت کنند (Mamani & Zare, 2018).

در کار پرورش و تربیت به همه رفتارهای آموخته در محیط انسان پرداخته می‌شود و از طرفی سر و کار روانشناس تربیتی با افراد بشر است،

بنابراین باید از همه شاخه‌های روانشناسی بر حسب موضوع و شرایط استفاده کرد و در امر تربیت نباید به یک شاخه خاص روانشناسی اکتفا کنیم اما امروزه در تعریف، روانشناسی تربیتی محدود به یادگیری و آموزش در محیط‌های آموزشی شده است ولی در همین دو محور نیز تمام ابعاد رفتار دانش‌آموز، انگیزش و هیجانات اختلالات رشدی، اختلالات یادگیری و ناپهنجاری‌ها، بیماری‌ها، ابعاد سلامت تغییرات در محیط زندگی و... در امر آموزش کودک و نوجوان، گنجانده می‌شوند (شعاری نژاد، ۱۳۹۴).

۴. مدیریت رفتار: توانایی شناسایی و مدیریت رفتارهای مختلف دانش‌آموزان به منظور ارتقاء رفتارهای مثبت و کاهش رفتارهای نامطلوب.

۵. حل تعارضات: توانایی در کشف، تجزیه و تحلیل تعارضات میان دانش‌آموزان و پیشنهاد راهکارهای مؤثر برای حل آن‌ها. این مهارت‌ها کمک می‌کنند تا معلمان بتوانند بازدهی و موفقیت در آموزش و پرورش دانش‌آموزان را بهبود بخشند و بهبودی در رفتار و عملکرد آن‌ها ایجاد کنند.

۶. قدرت تشخیصی: توانایی شناسایی نیازها، استعدادها و مشکلات روانی یا رفتاری دانش‌آموزان با دقت و حساسیت.

۷. تنظیم انگیزه: توانایی ایجاد انگیزه و اشتیاق در دانش‌آموزان برای ادامه یادگیری و تلاش برای بهبود عملکرد.

۸. ارتباط موثر با والدین: توانایی برقراری ارتباط موثر و همکاری با والدین دانش‌آموزان به منظور حمایت از یادگیری و توسعه همکاری مثبت.

۹. ایجاد محیط یادگیری پویا: توانایی ارائه فضاهای یادگیری متنوع، تعاملی و جذاب که به دانش‌آموزان امکان مشارکت، خلاقیت و تفکر پویا را می‌دهد.

۱۰. توانایی اثربخشی در تسلط بر محتوای تدریس: توانایی استفاده از روش‌ها و راهکارهای متنوع برای انتقال مطالب آموزشی به دانش‌آموزان و حفظ توجه و علاقه آن‌ها. این توانایی‌ها و مهارت‌ها، معلمان را در تسهیل یادگیری و رشد دانش‌آموزان، اداره رفتارها و تعاملات مثبت، و ارتقاء ابعاد مختلف روانی و اجتماعی دانش‌آموزان، یاری می‌کند.

مهندسی رفتار یک رویکرد سیستماتیک به‌منظور تحلیل، پیش‌بینی و تغییر رفتارهای دانش‌آموزان است. در این رویکرد، از اصول و مفاهیم علوم رفتاری به‌عنوان ابزار برای تحلیل و تغییر رفتارهای آموزشی و تعلیمی استفاده می‌شود.

مهندسی رفتار دانش‌آموزان به منظور افزایش توانمندی‌ها، کاهش رفتارهای نامطلوب و ارتقاء عملکرد تحصیلی و رفتاری آن‌ها صورت می‌گیرد. این رویکرد شامل مراحل شناسایی رفتارهای مدنظر، ارزیابی تأثیرات محیطی و افرادی بر رفتار، طراحی و اجرای برنامه‌های تصحیحی و ارزیابی تغییرات رفتاری است.

برخی از روش‌ها و مهارت‌های مورد استفاده در مهندسی رفتار دانش‌آموزان عبارتند از:

- تعیین اهداف رفتاری
- استفاده از تقابلی‌های مثبت و منفی
- ایجاد برنامه‌های تقویتی و تنبیهی
- ارائه بازخورد مداوم
- ارائه ساختارها و قوانین واضح

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت‌کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

فهرست منابع

- Shaarinejad A.A. (2014). *Psychology of Education and Teaching, Information Publications, 2014*
- Benisi, V. (2024). Learning the heart of teaching and motivating the heart of learning. *Mental health in school*, -.doi: 10.22034/jmhs.2024.466985.1082
- Mamani, M., & Zare, H. (2018). The Effect of the Role of the Teacher Psycho-educational Skills on the Students' Emotional-Behavioral Challenges. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*, 7(1), 211-219.

و این مهارتی است که یک معلم نیاز دارد که آن را به صورت تخصصی بیاموزد تمرین کند و در کلاس درس به کار ببرد معلم باید توانایی دید چند بعدی در دانش آموز را داشته باشد و تمام ابعاد شناختی جسمی رفتاری هیجانی دانش آموز را در نظر بگیرد.

معلم باید بداند که کودک در چه مرحله رشدی است چه می‌خواهد چه توانایی‌هایی دارد از چه طبقه اجتماعی و فرهنگی است چطور فعالیت می‌کند چگونه با همسالان ارتباط می‌گیرد در چه شرایطی زندگی می‌کند در معرض چه اختلالاتی قرار دارد(بنیسی، ۱۴۰۳).

معلم باید مرز رفتار به هنجار و نابهنجار را بداند باید تفاوت هوش معمولی، مرزی، سرآمد را بداند و از نوع یادگیری متفاوت هر فرد با فرد دیگر و تفاوت‌ها در سلیقه و علاقه دانش آموزان به مسائل مختلف علمی، استعداد و توانایی متفاوت افراد در درک مفاهیم و غیره آگاه باشد.

بنابراین تربیت معلم که قادر به درک مسائل چند بعدی از انسان پیچیده امروزی باشد نیازمند تربیت یا آموزش فنون تخصصی توسط متخصصان روانشناسی است و می‌توان اصطلاح مهندس تربیتی را به کار برد که مهندس در اینجا همان معلم است معلمی که اصول حرفه‌ای کارش را از روانشناسی می‌گیرد و معلمی که با استفاده از روانشناسی به تربیت و آموزش می‌پردازد و در واقع چنین معلمی، یک مهندس رفتار است

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت‌کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.